

Selçuklu sanatının ihtişamı

'Saray ve Kozmos' ile dünya genelinde Selçuklulara ilgi duyan elliden fazla koleksiyoncudan toplanan eserlerle açılan serginin bir anlamda kaydı, hafızası bu topraklara ayak basmış oluyor

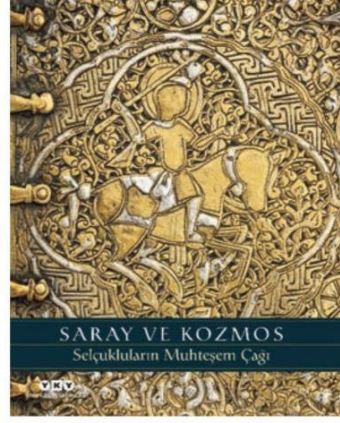
EGE YATIR

Tarihin uzak sayfalarında yer alan bu nedenle de gerçekleştirdiği fetihler ve ortaya koydukları sanat eserleri gözden irak kalan Selçuklulara ilgi, takvimler bu çağı gösterdiğinde artmaya başladı. Sadece Türkiye'de değil bu ilgi üstelik dünyada Selçuklu medeniyetine karşı uyanan bir ilgi var. 2016 yılında, New York'ta bulunan Metropolitan Müzesi'nde dünyanın önemli merkezlerinden toplanan eserlerle gerçekleştirilen sergi de bunun en güzel örneklerinden biriydi. Sergi oldukça yankı uyandırmış, bu bağlamda da geleneksel Türk-İslam sanatının önemli evrelerinden biri hakkında bilgi sahibi olmayanlara muhteşem eserler aracılığıyla cevap vermişti.

O serginin bir de kitabı çıkmıştı. Sergi süresi dolup toplandığında sergiyi evlerine taşımak isteyenler ve göremeyenler için...

Muhteşem bir baskıyla yayıma hazırlanan bu kitaba ulaşmak ise zordu. Konunun meraklılarının ilgisini çeken kitap, sonunda Türkçeye kazandırıldı. Gerek tarih meraklılarının, gerek Selçuklu araştırmacılarının gerekse de sanat tarihçilerinin her zaman yararlanabileceği nitelikli bir kaynak da bu bağlamda literatüre kazandırılmış oldu. Dünya genelinde Selçuklulara ilgi duyan elliden fazla koleksiyoncudan toplanan eserlerle açılan serginin bir anlamda kaydı, hafızası da bu topraklara ayak basmış oluyor böylelikle.

'Saray ve Kozmos: Selçukluların Muhteşem Çağı'; Selçukluların İran, Anadolu, Kuzey Irak ve Kuzey Suriye'de ürettikleri sanatı bütün yönleriyle ele alan ilk büyük serginin adı. Ayrıca, Selçukluların ayak bastığı coğrafyanın bir anlamda haritasını çıkararak, hangi sanatlarının nereden nereye taşındığını gösteren bir rehber niteliği taşıyor. Bu coğrafyalarda bıraktığı izlerin peşini eserler aracılığıyla sürüp belgeledikten sonra ise bakışını saraya taşıyarak Selçuklu saraylarında süregitmiş yaşamın ihtişamını gözler önüne seriyor. Öte yandan Selçuklu şehir yaşantısından da izler sürülüyor

SARAY VE KOZMOS Selçukluların Muhteşem Çağı

Sheila R. Canby, Deniz Bayazit,
Martina Rugiadi, A. C. S. Peacock
Çeviren: Erdem Gökyaran
Yapı Kredi Yayınları, 2022

bu sergi kitabıyla birlikte. Çünkü Selçuklu saray ihtişamını dört duvar arasından çıkarıp elit şehirliğin ince zevklerine de hitap eder hâle getirmiş. Dolayısıyla eserler arasındaki gezintimizde bize sadece saraylar ve ülkeler değil, şehirler de eşlik ediyor. Aynı şekilde savaş ve inanışlarla gelişmiş halk arasındaki verimler de kitabın bir parçası hâline geliyor.

Bu hâliyle 'Saray ve Kozmos', Selçukluların sanatsal seçkinciliğini ve başarılarını tüm boyutlarıyla ortaya koyarken İslam dünyasının kültürel mirasına yapmış oldukları katkının da eşsiz bir kaydını gözler önüne seriyor.

'Saray ve Kozmos', Türkiye'de de Selçukluların ihtişamına yaraşacak türden bir baskıyla çıktı meraklıların karşısına. Kitapta bir araya getirilen 250 eseri her yönüyle göstermek isteyen 462 renkli görsel ve harita ile çok zengin nitelikli bir toplam sunuluyor. Bunun yanında tek tek eserlerin hikâyeleri ile birlikte sanat tarihi ve Selçuklu tarihindeki yerlerini anlatan vurucu metinler de yer alıyor. Kolektif bir çalışmanın verimi olarak ortaya çıkan çalışma, kapsamı ve niteliği ile daha çok uzun süre alanında önemli bir yer kaplamaya devam edecek. Şanslıyız ki Yapı Kredi Yayınları tarafından çalışmanın Türkçesini bugün elimizde tutabiliyoruz.